

Minor Educatie & Educatieve Module

Studiewijzer BTB

Leerstoelgroep Education and Learning Sciences (ELS)

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Inhoud

Inhoud	2
1. Opmerking vooraf	3
2. Coördinator & Docenten	3
3. Voorkennis	3
4. Omschrijving	3
5. Doelstellingen	4
6. Literatuur	4
7. Werkwijze	4
8. Beoordeling	4
9. De opdrachten	5
10. BTB Rubric POP / TPF / EPF	14

1. Opmerking vooraf

Het begint al een beetje te wennen, dat virus, maar het heeft nog veel impact op de dagelijkse organisatie van onze module. Om een goede start te waarborgen geven we het eerste onderdeel van module als crash-course in één week. We hechten namelijk groot belang aan het elkaar fysiek tegenkomen omdat je het vak van docent vooral moet leren door het te ervaren. Alle beperkingen die opgelegd zijn zouden leiden tot een erg verknipt programma door de beperking van de contactmomenten. We rijgen de contactmomenten aaneen waarin we hopen dat de som meer wordt dan de delen. Dat vereist van ons en van jullie enige flexibiliteit, maar virus of niet dat is bijna een kernwaarde van de docent. Welkom en leuk dat je de module gaat volgen.

2. Coördinator & Docenten

De coördinator van het vak Becoming a Teacher Basics is Peter van den Berg. Peter is op maandagen te vinden op de Leeuwenborch, kamer 7011 en per mail te bereiken via: peter1.vandenberg@wur.nl.

De overige docenten uit het minor team ondersteunen Peter in het geven van het vak.

3. Voorkennis

Je Bachelor heb je voor het belangrijkste deel afgerond. Je beheerst de Nederlandse taal goed, zowel mondeling als schriftelijk. Bij de intake is aandacht besteed aan je ervaringen in omgaan met groepen jongeren.

4. Omschrijving

Het vak Becoming a Teacher Basics reikt je basisvaardigheden aan om je eerste lessen op de stageschool te kunnen geven. Daarmee hebben we aandacht voor de rollen die je speelt in een les (Martie Slooter; De 6 rollen van de leraar), de opbouw van een les, het maken van een goede tijdsplanning en aandacht voor de didactiek: hoe leer je leerlingen iets: Hoe zorg je voor de regie in een les. We oefenen dit door observatieopdrachten en door korte lesonderdelen aan elkaar te geven en te voorzien van feedback.

Drie uitgangspunten worden daarbij gehanteerd:

- > Integreren (vanuit de praktijk de theorie bevragen en omgekeerd)
- > Reflecteren (terugblikken, aanpassen en vooruitkijken)
- > Geleidelijkheid (in stapjes; van enkele variabelen naar de veelheid aan variabelen in een klas).

5. Doelstellingen

In dit vak ontwikkel je didactische en communicatieve vaardigheden, die horen bij lesgeven. Je bent in staat om een les goed voor te bereiden. Je kunt op basis van reflectie je handelen voor een groep aanpassen en verbeteren.

Bij het afsluiten van het vak kan je:

- › lessen voorbereiden en nabespreken
- › de doelstelling en opbouw van een les aan leerlingen duidelijk maken
- › uitleg geven
- › vragen van leerlingen duiden
- › leerlingen bij de les betrekken
- › een tijdsplanning volgen
- › reflecteren op je eigen functioneren.

6. Literatuur

- › Martie Slooter, De 5 rollen van de leraar; EAN 9789065086167 (aanschaffen)
- › Helmert Wouderberg, Vuur, water, lucht, aarde (voor de liefhebber)

7. Werkwijze

- › College's, werkcollege's en opdrachten maken.
- › Observeren, analyseren van medestudentengedrag (docenten en leerlinggedrag).
- › Na de week op de WUR observeren en analyseren van docenten en leerlinggedrag.

8. Beoordeling

Om het vak succesvol af te ronden moet je voldoen aan de onderstaande 3 voorwaarden:

1. Je laat ontwikkeling zien binnen de opdrachten 2a, b, c en d.

Het leraarschap draait om vaardigheden die je je eigen moet maken. Er wordt ontwikkeling van je verwacht mede door te reflecteren op wat je gedaan hebt. Daartoe krijg je zes opdrachten. Voor vier van de opdrachten (2a, b, c en d) word je beoordeeld middels een rubric. We verwachten van je dat je ontwikkeling laat zien dus opschuift in de rubric bij elke vervolgoopdracht van links naar rechts.

2. Je POP wordt minimaal voldoende beoordeeld.

Op je stageschool heb je minimaal 15-20 lessen geobserveerd en heb je een eerste visie ontwikkeld op het leraarschap dat vormgegeven wordt in je eigen ontwikkelingsplan (POP), dat beoordeeld wordt met een cijfer.

3. Je hebt op Brightspace de bij alle opdrachten benoemde documenten naar behoren ingeleverd.

9. De opdrachten

Opdracht	Inhoud	Vorm	Inleveren	Beoordeling
BTB-1	Voorstelbrief	Document	Brief	Goed of niet
BTB-2a	Presentatie middelbare school	Presenteren / rubric	Presentatie	Goed of niet
BTB-2b	Pitch visie onderwijs en docentenrollen van Martie Slooter	Presenteren / rubric	Inhoud pitch	Goed of niet
BTB-2c	Interactieve les	Presenteren / rubric	Voraf! lesvoorbereiding	Goed of niet
BTB-2d	Reflectie op groei verbeterde presentatievaardigheden Rubrics opdracht 2a, 2b, 2c	Document en rubric	Verslag en ingescande rubric.	Feedback
BTB-3	Oefen POP	Document	POP	Feedback mentor
BTB-4	POP	Document	POP	Cijfer

Je eindcijfer voor BTB is gelijk aan het cijfer voor je POP.

Toelichting

Het kunnen beschrijven aan de hand van voorbeelden wat je geleerd hebt en wat je wil gaan leren maakt dat je kan verwoorden en daarmee bewust bent van leerprocessen en ontwikkeling. Het gaat dus met name om het beschrijven van je ontwikkeling aan de hand van voorbeelden die die ontwikkeling illustreren. We geven een cijfer omdat cijfers passen bij de beoordelingsstructuur van de WUR. Dat cijfer wordt bepaald door een rubric die aan het einde van de studiewijzer is opgenomen.

BTB opdracht 1: Voorstelbrief

Doelstelling

Het komend half jaar ben je onderdeel van een schoolorganisatie. Er lopen veel mensen rond met ieder een eigen taak. In de personeelskamer komen al die mensen samen. Het is fijn als ze weten wie jij bent en waar je 'bijhoort'.

Opdracht / Rapportage

Schrijf een A-4tje waarin je je voorstelt. Zorg ervoor dat je niet alleen de technische informatie verstrekt, maar zeker ook iets vertelt waarom je meer wil weten van onderwijs en een leuke foto van jezelf. Hang deze op het 'prikbord' van de school. (Of via infoblad van de school). Lever dit A4-tje digitaal in op Brightspace bij BTB-1 Voorstelbrief.

BTB opdracht 2a: Jouw middelbare school

Doelstelling

De student is in staat, op grond van observaties en beeldmateriaal, een onderbouwde indruk van de eigen bezochte middelbare school te beschrijven.

Met onderbouwing zijn twee dingen van belang:

- > Algemene overkoepelende dingen als signatuur, type school, type onderwijs (bv Dalton), begeleiding, etc. en de zichtbaarheid daarvan in de dagelijkse gang van zaken (Als voorbeeld: christelijke school: elke dag een dagopening)
- > In de les, zijn er verschillen in welkom heten (Rol gastheer), verschillen in werkvormen, regie voeren door docenten, etc.

Vorbereiding

Lees de inleiding en hoofdstuk 1 en 2 van 'De vijf rollen van de leraar'.

Opdracht

Tijdens de tweede bijeenkomst (tweede dag van de BTB-week) geef je een korte presentatie (5 min) van je observaties en van de leerdoelen die daar voor jou uit voortvloeien. Geef concrete voorbeelden (Narratief).

Aan bod moet komen: (de volgorde is aan jou!)

1. Wat is het globale beeld van de school? Hoe profileert de school zich?
Bijvoorbeeld: Wat staat er in de studiegids. Wat is de visie en de missie van de school. Op welke wijze presenteren ze zich naar buiten. Denk aan open dagen. Wat zijn de buitenschoolse activiteiten. Welke ordemaatregelen werden er genomen. Was er sprake van catering in de kantine? Ect.
2. Klopt het geschetste beeld met je eigen ervaringen.
Waren de leraren fijn? De medeleerlingen? Gemengde school? Was je trots op de je school? (Of juist niet.
3. Kun je met een anekdote het wezen van de school illustreren. (LET WEL, verlies je niet in verhalen over uitzonderlijke zaken die ook gebeurt zijn. Het gaat om het wezen van de school.)
4. Illustreer het met enkele foto's, of andere zaken.

Beoordeling

Met behulp van de 'rubric' (zie volgende pagina) wordt je presentatie door de docent samen met medestudenten besproken en beoordeeld. LET WEL: Deze rubric gebruik je dus ook bij de twee volgende presentatie opdrachten. We verwachten van je dat je ontwikkeling laat zien dus opschuift in de rubric van links naar rechts.

Bedenk

Als je de presentatie, pitch en interactieve les hebt gegeven lever je de ingescande rubric in met een reflectie op het geleerde.

Rapportage

Lever de presentatie digitaal in op brightspace bij BTB-2a Presentatie indruk stageschool.

BTB Rubric bij de opdrachten 2 (a t/m d)

		Start	Basis	Gevorderd	Expert
Presentatie	Vorbereiding	Is op de hoogte van een juiste opbouw van een presentatie	Kan een presentatie voorbereiden ondersteund door docent en/of medestudenten	Kan een presentatie zelfstandig voorbereiden voor verschillende doelgroepen.	Kan een presentatie zelfstandig voorbereiden waarbij vooraf verschillende vormen/mogelijke routes bedacht zijn afhankelijk van het publiek
	Opbouw: helder, begrijpelijk, doelmatig	De presentatie bestaat uit een introductie, gevolgd door uitleg (toelichting), een conclusie en een samenvatting	De gekozen opbouw (zie bij start) ondersteunt het doel en maakt het duidelijk.	De gekozen opbouw (zie bij start) ondersteunt het doel, maakt het duidelijk en komt heel natuurlijk over.	De gekozen opbouw (zie bij start) ondersteunt het doel, maakt het duidelijk en komt heel natuurlijk over. Er is samenhang, het inspireert en biedt overzicht.
	Hulpmiddelen en methoden ter ondersteuning	Maakt gebruik van basale ondersteunende materialen en (visuele) technieken. (Voorbeelden, illustraties, statistieken, analogieën en citaten) om de boodschap te illustreren.	Maakt gebruik van basale ondersteunende materialen en (visuele) technieken. (Voorbeelden, illustraties, statistieken, analogieën en citaten) om de boodschap te ondersteunen.	Maakt gebruikt van een verscheidenheid aan passende ondersteunende materialen en (visuele) technieken. (Voorbeelden, illustraties, statistieken, analogieën en citaten) om de boodschap te ondersteunen en te versterken.	Maakt gebruikt van een verscheidenheid aan passende ondersteunende materialen en (visuele) technieken. (Voorbeelden, illustraties, statistieken, analogieën en citaten) om de boodschap te ondersteunen en de aandacht vast te houden (verluchtigen, humor)
	Inhoud. Kennis van zaken.	Heeft kennis van zaken. Benoemt waar het over moet gaan.	Heeft kennis van zaken. Weet van de hoed en de rand. Weet de inhoud helder uiteen te zetten waarbij de notities of illustraties bepalend zijn. ('Saaie opsomming')	Heeft kennis van zaken. Weet van de hoed en de rand. Weet de inhoud helder uit een te zetten zonder dat de notities of illustraties leidend zijn of de boventoon voeren.	Heeft kennis van zaken. Weet van de hoed en de rand. Weet de inhoud helder met enthousiasme (aanstekelijk) uit een te zetten waarbij de notities of illustraties slechts ondersteunend zijn en geput kan worden uit een veelheid aan voorbeelden.

		Start	Basis	Gevorderd	Expert
Interactie	Publiek	Is zich bewust van het publiek. Beantwoordt vragen aan het einde.	Is zich bewust van het publiek en reageert op opmerkingen van het publiek. (verbale interactie)	Laat de presentatie aansluiten bij het publiek door te reageren op reacties uit het publiek. (verbaal en non-verbaal)	Het publiek wordt op een natuurlijke manier actief betrokken. (verbaal en non-verbaal)
	Non-verbale communicatie	Is zich bewust dat houding, gebaren, oogcontact en stemgebruik van invloed zijn op de presentatie	Maakt gebruik van houding, oogcontact gebaren en stemgebruik ter ondersteuning van de presentatie	Zet houding, oogcontact, gebaren en stemgebruik actief in om de inhoud over te brengen.	Maakt actief gebruik van een groot repertoire aan houding, oogcontact, gebaren en stemgebruik om de inhoud te verlevendigen en over te brengen
	Authenticiteit (Omgaan met zenuwen en stress / eigen zwaktes en kracht weten)	De eigen stijl van presenteren is gekend, met inbegrip van de kwaliteiten en uitdagingen. Technieken om de zenuwen en stress de baas te worden zijn bekend.	De eigen stijl van presenteren is gekend en wordt gebruikt om interesse te wekken bij het publiek. Indien nodig worden technieken om de zenuwen de baas te zijn ingezet.	De eigen stijl van presenteren wordt bewust ingezet om interesse te wekken en het contact natuurlijk te laten verlopen.	De eigen stijl van presenteren wordt bewust ingezet om het contact natuurlijk te laten verlopen. Plezierig zelfverzekerd wordt uitleg gegeven. Toont geen signalen dat ze de zenuwen niet de baas kunnen.
	Check bij publiek over inhoud	Aan het einde wordt algemeen teruggevraagd of het begrepen is.	Er wordt aan het einde gericht gevraagd of het begrepen is.	Er worden tussendoor checkvragen gesteld aan het publiek	Iedereen is het publiek wordt alternerend gehoord over wat er verteld is waarbij duidelijk is dat ze de inhoud kunnen navertellen.
	Feedback vanuit publiek	Begrijpt dat er signalen worden gegeven door het publiek (verbaal en non-verbaal) die van belang zijn voor een heldere uitleg en verloop van de presentatie.	Signaleert dat er signalen worden gegeven door het publiek (verbaal en non-verbaal) die van belang zijn voor een heldere uitleg en verloop van de presentatie.	Signaleert dat er signalen worden gegeven door het publiek (verbaal en non-verbaal) die van belang zijn voor een heldere uitleg en verloop van de presentatie en past daarop de interactie aan.	Reageert adequaat en interactief op de signalen die worden gegeven door het publiek en integreert het in de presentatie.
	Feedback van student richting publiek	De student weet dat zijn reacties een waarde oordeel in kunnen houden.	De student begrijpt dat zijn reacties (op antwoorden) een waarde oordeel in kunnen houden en weet reacties soms zonder oordeel te bespreken	De student begrijpt dat zijn reacties (op antwoorden) een waardeoordeel in kunnen houden en weet reacties meestal zonder oordeel te bespreken	Zonder waarde oordeel wordt duidelijk of een gegeven antwoord goed is of niet, waarbij de inzet wordt gewaardeerd zichtbaar aan de blijvende actieve deelname.

BTB opdracht 2b: Pitch van door jou ervaren lerarengedrag

Doel

Studenten kunnen hun visie op het docentschap verwoorden aan de hand van goede en minder goede voorbeelden van docenten waar ze les van hebben gehad.

Ze kunnen docentengedrag van hun oud docenten koppelen aan de rollen die Martie Slooter beschrijft. Ze begrijpen het verschil tussen een presentatie en een pitch.

Opdracht

In een pitch van 3 minuten geef je een beeld van je visie op wat voor een docent je wilt worden aan de hand van je eigen ervaring met docenten van je middelbare school, in goede en slechte zin en de impact die dat heeft gehad op jou of andere leerlingen. Voor het analyseren en inzichtelijk maken van het docentengedrag gekoppeld aan de rollen die Martie Slooter beschrijft maak je gebruik van het observatieformulier op de volgende bladzijde. (Ook te vinden op Brightspace: Lesbezoek observatieformulier) Welke rollen nam de docent aan en welke mogelijk niet? Wat hebben macht en gezag hiermee van doen?

Deze formulieren gebruik je ook om straks op ja stageschool lessen te observeren zodat je deze informatie kan verwerken in je visie en bij voorbeelden in je POP.

Bedenk dat een pitch staat voor een verkooppraatje, daarmee haal je de – voor jou! – belangrijkste punten naar voren rond lerarengedrag en eindig je waar jij denkt voor te staan als het gaat om lesgeven. (Een pitch heeft een pointe!)

In je pitch komt jouw overtuiging in ieder geval voor het voetlicht en het liefst over het voetlicht. (*Over het voetlicht: dan lachen en huilen de mensen (zijn ze geraakt) in het theater.*)

Beoordeling

Met behulp van de 'rubric' (zie rubric bij opdracht 2a) wordt je pitch door de docent samen met medestudenten besproken en beoordeeld.

Rapportage

Lever op Brightspace een samenvatting van je pitch in; maximaal 1 A4-tje. BTB-2b Pitch.

Bijlage BTB opdracht 2b

Lesobservatieformulier¹

Docent:

datum:

klas:

	+	-	+/-	n.v.t
De docent als gastheer				
Geeft een gevoel van "welkom zijn".				
Heeft een positieve uitstraling.				
Maakt een praatje.				
Stemt zich af op leerlingen.				
De docent als presentator				
Vangt (non-verbaal) de aandacht				
Maakt het doel van de les duidelijk.				
Maakt de inhoud van de les duidelijk (agenda op het bord?)				
Benoemt de eerste overtreding meteen duidelijk.				
De docent als didacticus				
Kan een korte instructie geven, veel laten doen.				
Geeft duidelijke instructie m.b.t tijd, inhoud en resultaat.				
Is in staat het niveau aan te passen				
Kan voordoen, corrigeren, overlaten				
De docent als pedagoog				
Is consequent in zijn handelen				
Is duidelijk naar leerlingen toe				
Toont respect voor zijn leerlingen				
Wijst niet de leerling af, wel zijn gedrag.				
De docent als afsluiter				
Kan de les inhoudelijk afronden(samenvatting)				
Kan ingaan op de werkwijze van de groep.				
Schrijft het huiswerk tijdig op het bord.				
Draagt er samen met de groep zorg voor dat de ruimte schoon achterblijft.				
Sluit de les tijdig af.				

Opmerkingen:

¹ Uit: Slooter, M 2009, CPS, De vijf rollen van de leraar

BTB opdracht 2c en 2d: Voorbereiding op eigen te geven lessen

Doelstelling

De student is in staat om interactief met medestudenten de leerdoelstellingen te halen van een te geven les op de stageschool.

Vorbereiding

Vul een lesvoorbereidingsschema in en lever dit in op Brightspace (opdracht 2c) voorafgaand aan de te geven interactieve les.

Opdracht

Je bereidt een les voor van 15 minuten waar het draait om interactie met je publiek. Deze les zou je ook in één van je stageklassen moeten kunnen geven.

Bij een interactieve les zijn de docent en de leerling beiden aan het woord en aan het werk; met behulp van de inbreng van de leerlingen streeft de docent de doelstellingen van de les na. De docent kan deze inbreng onder meer stimuleren door vragen te stellen, opdrachten te geven en leerlingen op elkaar te laten reageren of te laten samenwerken.

Beoordeling

Met behulp van de 'rubric' (zie rubric bij opdracht 2a) wordt je pitch door de docent samen met medestudenten besproken en beoordeeld.

Rapportage

Vooraf

- › Het ingevulde lesvoorbereidingsschema lever je vooraf in op Brightspace. BTB-2c Presentatie interactieve les.

Achteraf

- › De reflectie op de rubric waarin je de groei bespreekt die je hebt doorgemaakt. Het verslag beslaat een A4-tje. Deze reflectie gebruik je ook voor je POP. Aan dit A4-tje voeg je de ingescande (foto's) toe van de beoordeelde rubric(s) bij BTB-2d

Opmerking

- › Als er geen grote verschillen tussen de rubric bij de opeenvolgende presentaties te zien zijn wordt een toelichting verwacht ter verklaring van dit ontbreken.

BTB opdracht 3: Oefen POP (persoonlijk ontwikkelingsplan)

Doelstelling

De student is in staat zijn eigen didactische beginsituatie te omschrijven en kan bij de pedagogische of didactische bekwaamheidseisen een relevant eigen leerdoel omschrijven. De opdracht dient als opstap voor opdracht 4 (Het persoonlijk ontwikkelingsplan).

Vorbereiding

Bekijk ter voorbereiding de rubric bekwaamheidseisen (Algemene handleiding Minor Educatie), want dit vormt het uitgangspunt voor de opdracht.

Opdracht

Start je POP met het beschrijven in welke ervaring je hebt met onderwijs en/of leiding geven. Bijvoorbeeld je ervaring met bijlessen, scouting, training geven als strandwacht, voetbalcoach... etc. (Doe dit beknopt).

De tweede alinea bevat een beknopte visie op de manier waarop jij onderwijs wil geven. *Denk aan je pitch.*

Gevolgd door:

Schrijf het POP onderdeel bij de pedagogische of de didactische bekwaamheidseisen per deelcompetenties (plakken en knippen uit de studiehandleiding);

- › bijbehorende rubric-regel (plakken en knippen uit de studiehandleiding). Maak je eigen score zichtbaar door bijvoorbeeld te arceren.
- › onderbouwing van je POP met een aantal concreet beschreven voorbeelden uit eerder ervaringen (bijles, scouting, hockeytraining, commissiewerk, oppaswerk, observaties van andere docenten) Geef daarna je interpretatie. Schrijf op wat er precies gebeurde, wat jij deed, wat de ander deed en wat je daarvan leerde.
- › de leerdoelen die logisch voortvloeien uit je beschrijving van waar je nu staat . De leerdoelen bestaan uit concrete, afgebakende leerdoelen gevolgd door een opsomming van acties die je gaat uitvoeren om het leerdoel te behalen (SMART geformuleerd).

Rapportage

Plaats je 'vingeroefening POP' op Brightspace bij 'BTB-3 POP start'. Deze moet je inleveren 1 na deze introductieweek. Deze opdracht 3 heeft een diagnostisch karakter. Je krijgt feedback van je mentor op deze start POP.

Opmerking

De beschrijvingen moeten gebaseerd zijn op praktijkvoorbeelden. De opbouw is altijd het beschrijven van een beginsituatie (1), een actie/handeling die heeft plaatsgevonden (2), gevolgd door een gevolg/conclusie (3) met als laatste wat het je geleerd/opgeleverd heeft (4).

Anekdotisch ter illustratie: De prinses wil een prins; ze ziet een kikker (1); om het zoenen te oefenen kust ze de kikker (2); de kikker wordt een prins (3); ze trouwen (4). (Grappig in dit kader: Shrek, de prinses wordt een ogre).

Punt 2 is waar het om gaat: dit is de handeling; dus wat onderneem je/gebeurde er om iets te leren op het vlak van je bekwaamheid. Daarmee kan je ook het vervolg, je leerdoel, beschrijven vanuit het nieuwe uitgangspunt. (Bij Shrek: film deel 2: Hoe regeert het land op de prinses als ze ogre is.)

Voorbeeld

De beschrijving van een POP doe je aan de hand van voorbeelden waaruit de ontwikkeling blijkt op het vlak van de bekwaamheidseis. Dit geldt ook voor het TPF (tussen portfolio) en EPF (eind portfolio).

Deze opdracht is dus de opmaat naar je eindopdracht voor de minor: je eind portfolio!

Voorbeeld hoe je dit kan beschrijven aan de hand van de eerst genoemde competentie.

(Hier wordt alleen een voorbeeld van de deelcompetentie gegeven. Vergeet dus niet je eerste alinea over je ervaringen met onderwijs en je visie op te nemen bij deze opdracht.)

1) Pedagogisch bekwaam

Wil zeggen dat de leraar met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met zijn collega's een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen kan realiseren. Hij volgt de ontwikkeling van zijn leerlingen in hun leren en gedrag en stemt daarop zijn handelen af. Hij draagt bij aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen. Hij kan zijn pedagogisch handelen afstemmen met zijn collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn. Deze uitspraak heeft een brede betekenis en impliceert ook de bijdrage van de leraar aan burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerling tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene. Ook in pedagogische zin blijft zijn onderwijs van deze tijd.

	1	2	3	4
Contact maken en weten wat er speelt bij leerlingen (leefwereld).	Observeert hoe ervaren docenten contact maken met de klas en met leerlingen. Weet wat leerlingen belangrijk vinden.	Reageert op aanwijzingen van docent om meer communicatie met de klas (als groep) tot stand te brengen. Weet in de lessen nog onvoldoende aan te sluiten bij de leefwereld van de leerlingen.	Luistert naar de leerlingen en reageert op hen. Weet in gesprek met leerlingen aan te sluiten bij hun leefwereld.	Luistert naar en reageert op leerlingen. Bouwt een band met ze op, kent hun leefwereld, en kan leerlingen aanzetten tot acties. Er is sprake van effectieve communicatie.

Beschrijving in het POP

Ik schaal mijzelf in op niveau 3 (dikgedrukt). Contact maken met leerlingen kwam naar voren bij een leerling in 2 tVMBO (Kees) die een logo van een voetbalvereniging op zijn etui had. Ik maakte daar een grapje over en toen vertelde hij dat hij keeper is. Dat ben ik ook geweest dus gaf ik hem een box. Hij stak vaker spontaan zijn vinger op in de les. Uit het voorbeeld blijkt dat ik voor Contact maken in rubric 3 zit.

Leerdoel

Ik wil met *alle* leerlingen in de klas contact maken en een band opbouwen.

- › Ik wil doormiddel van praatjes maken voor de les met leerlingen ook met Bart, die altijd wegstijgt als je hem aanspreek, contact zien te maken. Bijvoorbeeld door een opmerking te maken over iets dat me opvalt of te vragen naar een belevenis van hem. (*Denk aan acties!*)

BTB opdracht 4: POP

Doelstelling

Het schrijven van een (eerste) persoonlijk ontwikkelingsplan (POP). Dit 'plan' vormt een belangrijke leidraad tijdens het doorlopen van de minor.

Doel van het Persoonlijk ontwikkelingsplan, Tussenportfolio resp. Eindportfolio is om inzichtelijk te maken in hoeverre je als student aan het begin, op de helft resp. eind van de minor over de bekwaamheidseisen beschikt; waaruit dat blijkt; welke doelen je jezelf stelt om verder te groeien, en welke acties je daartoe gaat ondernemen en waarom.

Het schrijven van een POP is een instrument om aan persoonlijke leerdoelen te werken en op basis daarvan ontwikkelingen vast te leggen (tegen die tijd spreken wij van tussenportfolio), wat ook inhoudt dat regelmatig nieuwe leerdoelen geformuleerd worden, waarop vervolgens weer gereflecteerd wordt.

Opdracht

In je persoonlijk ontwikkelingsplan beschrijf je om te beginnen je beginsituatie, d.w.z. je ervaringen als docent en/of je ervaringen op didactisch en communicatief gebied. Hier heb je bij opdracht 3 al een begin mee gemaakt en feedback op gekregen. Beschrijf op basis van de feedback de bekwaamheidseisen met nadruk op de eerste vier. **Wees beknopt in je beschrijvingen; werk vanuit concrete voorbeelden!**

Reminder

In je POP beschrijf je per leraarscompetentie je beginsituatie. We vragen je vervolgens persoonlijke leerdoelen te formuleren (voor de diverse indicatoren genoemd bij de verschillende competenties), met daarbij een plan van aanpak om aan deze leerdoelen te werken. Je leerdoelen vloeien in principe voort uit de omschreven beginsituatie. Bijvoorbeeld: 'ik wil graag leren welke werkvormen ik in mijn lessen kan toepassen om de leerlingen te motiveren', uitgewerkt in 'in de komende stageperiode ga ik tijdens mijn lessen op zoek naar activerende werkvormen en een aantal van die (nieuwe) werkvormen een aantal keren gebruiken in mijn lessen. Daarbij denk ik bijvoorbeeld aan...'. Je bedenkt dus per leerdoel activiteiten waardoor je het geformuleerde doel kan bereiken.

Bekijk voor deze opdracht ook de informatie onder 'portfolio' (in de minorhandleiding).

Rapportage

De definitieve versie van je POP plaats je op Brightspace.

Beoordeling

De beoordeling zal plaatsvinden met behulp van algemene rubric POP/ TPF / EPF (Voor een toelichting bij de rubric zie volgende bladzijde).

10. BTB Rubric POP / TPF / EPF

Doel van het Persoonlijk ontwikkelingsplan, Tussenportfolio resp. Eindportfolio is om inzichtelijk te maken in hoeverre je als student aan het begin, op de helft resp. eind van de minor over de bekwaamheidseisen beschikt; waaruit dat blijkt; welke doelen je jezelf stelt om verder te groeien, en welke acties je daartoe gaat ondernemen en waarom.

Verplichte onderdelen van het portfolio zijn:

- > Voorblad met naam, studentnummer, stageschool, stagebegeleider, mentor;
- > Inhoudsopgave incl. pagina nummers;
- > Inleiding (leeswijzer²);
- > Een hoofdstuk per bekwaamheidseis, met daarin de volgende informatie:
  - definitie van de bekwaamheidseis (plakken en knippen uit de studiehandleiding);
  - Per bekwaamheidseis:
    - POP: beginsituatie en leerdoelen;
    - TPF/EPF: terugblik op deze POP leerdoelen, heb je ze bereikt? ³ En hoe?;

---

² De inleiding bevat kort context informatie (waar loop je stage bijv.) en een leeswijzer (bijv. hoe de tekst uit het POP te onderscheiden is van de tekst van het TPF en EPF, zie voetnoot 2).

³ maak d.m.v. kleurgebruik duidelijk onderscheid tussen het POP gedeelte en het TPF en EPF gedeelte. Bv. maar de POP tekst lichtgrijs en de TPF tekst donkergrijs en die van het EPF zwart.

- argumentatie van je eigen scoring met behulp van concrete bewijsstukken zoals leservaringen, observaties, minoropdrachten, feedback van je spd/mentor/leerling/ medestudent en/of literatuur;
  - scores op de rubric van je spd en een toelichting op mogelijke verschillen tussen jouw scores en die van je spd;
  - een leerdoel dat logisch voortvloeit uit je argumentatie van waar je nu staat en een kort plan van aanpak waarin je aangeeft hoe je aan deze leerdoelen gaat werken;
- › Jouw visie op het leraarschap: waar sta je in je ontwikkeling in het leraarschap; wie ben jij als docent? op welke manier draag jij bij (of kun je in de toekomst bijdragen) aan schoolontwikkeling? Maak hierbij gebruik van uitkomsten van de tekeninterview
  - › Terugblik op de eerste resp. tweede Video-interview;
  - › Reflectie op de Taaltoets;
  - › Ingevuld *tussen* resp. *eind*beoordelingsformulier door je spd als bijlage;
  - › Urenoverzicht als bijlage;
  - › Overzichtstabel waarin zowel de scores uit het POP, TPF en EPF vermeld worden (van jezelf en van je spd). Een lege tabel is te vinden op Blackboard bij BT1;
  - › Eventueel:
    - Bijlagen met bewijsstukken. Selecteer hier bewuste bewijsstukken die je ook verwerkt in je tekst bij de bekwaamheidseisen!

Weging onderdelen:

- › In de rubric zie je staan hoe de verschillende onderdelen meegewogen worden in het cijfer.
- › NB: de weging voor het POP, TPF en het EPF verschillen op sommige punten van elkaar.

De Kwaliteit van TPF bepalen we aan de hand van de volgende rubric:

Terugblik			Ver onder de maat <----->Excellent										Deelcijfer		
POP	TPF	EPF		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
25%	25%	25%	<p>Voorbeelden</p> <p>Student haalt relevante voorbeelden aan ter onderbouwing van zijn/haar score op de rubric van de 7 competenties. Deze voorbeelden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> > Passend bij de betreffende deelcompetentie; > Afkomstig uit verschillende bronnen, zoals: <ul style="list-style-type: none"> o Eigen reflectie op ervaringen; o Feedback van spd; leerlingen, medestudenten; mentor; etc. o Input uit (werk)colleges bij ELS (zoals theorie en praktijkopdrachten); o Video-opnames van lessen; o Lesvoorbereidingen; o Zelf ontwikkeld lesmateriaal. <p>Voorbeelden laten zowel goede ervaringen als slechte (leer)ervaringen zien</p>	Het portfolio bevat geen / niet passende voorbeelden.		Het portfolio bevat een beperkt aantal passende voorbeelden.		Nadruk ligt op goede voorbeelden.		Voorbeelden zijn aanwezig en zijn meestal passend.		Passende voorbeelden zijn bij elke deelcompetentie aanwezig.		Passende voorbeelden zijn ruimschoots aanwezig en zijn veelzijdig.	
25%	25%	25%	<p>Argumentatie</p> <p>De student beargumenteert zijn/haar score op de zijn/haar score op de rubric van de 7 competenties op een overtuigende manier. De student trekt, op basis van de gepresenteerde voorbeelden, terechte conclusies over het eigen gedrag en de fase van ontwikkeling.</p>	De argumentatie voor de scores ontbreekt.		De argumentatie is summier en niet overtuigend en to-the-point, bijvoorbeeld, doordat de relatie met aangehaalde voorbeelden niet duidelijk is.		De argumentatie is wisselend: soms wordt de eigen score overtuigend en to-the-point beargumenteerd, soms niet.		De argumentatie is door het gehele portfolio heen overtuigend en to-the-point.		Argumentatie is door het gehele portfolio heen overtuigend en to-the-point.		Vorige cel + De student gebruikt de opgedane ervaringen om een visie op zichzelf en op het beroep te vormen.	
Vooruitblik			Ver onder de maat <----->Excellent										Deelcijfer		

POP	TPF	EPF		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
40%	35%	25%	Leerdoelen Per deelcompetentie worden leerdoelen geformuleerd, die › Specifiek en concreet zijn; › Duidelijk gerelateerd zijn aan de terugblik; › Een kort plan van aanpak bevatten en gericht zijn op eigen handelen in vervolg: Wat ga je nu doen?	Het portfolio bevat nagenoeg geen leerdoelen bij de verschillende deelcompetenties.		Niet overal zijn leerdoelen omschreven en deze voldoen in de meeste gevallen ook niet aan de criteria.		Bij elke deelcompetentie zijn leerdoelen omschreven. In meerdere gevallen voldoen zij nog niet aan de criteria.		Bij elke deelcompetentie zijn leerdoelen omschreven. In de meeste gevallen voldoen zij aan de criteria.		Bij elke deelcompetentie zijn leerdoelen omschreven. In alle gevallen voldoen zij aan de criteria en sturen zij.		
0%	5%	15%	Visie op leraarschap De student geeft antwoord op de volgende drie vragen: › Hoe ben ik als docent te typeren? › Hoe zal ik me in mijn werk verder ontwikkelen? › Welke bijdrage zal ik leveren aan schoolontwikkeling?	Het portfolio bevat geen duidelijke antwoorden.		Antwoorden zijn er wel, maar vaag uitgewerkt.		Tenminste één antwoord is uitgewerkt en onderbouwd met concrete voorbeelden		Tenminste twee antwoorden zijn uitgewerkt en onderbouwd met concrete voorbeelden		Alle drie de vragen worden beantwoord en onderbouwd met concrete voorbeelden		
Verslaglegging				Ver onder de maat <----->Excellent										Deelcijfer
POP	TPF	EPF		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
5%	5%	5%	Taalgebruik Het portfolio is zo geschreven dat het: › Vrijwel geen taalfouten bevat; › Correct taalgebruik ('professioneel') hanteert; › Duidelijke structuur binnen de hoofdstukken kent; › Toegankelijk is geschreven.	Geen van de genoemde criteria is voldoende.		Eén van de vier criteria is voldoende		Twee van de vier criteria zijn voldoende		Drie van de vier criteria zijn voldoende		Het portfolio voldoet aan alle vier de criteria.		
			Algehele verzorging De lay-out van het portfolio is goed verzorgd en overzichtelijk.	Onvoldoende		Matig		Voldoende		Goed		Zeer goed		
												Eindcijfer		

Cijferbepaling: de totaalscore, rekening houdend met de % gewichten van de verschillende criteria, wordt omgerekend naar een 10-puntschaal om tot een eindcijfer te komen.